

# Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

## EEN KWESTIE VAN BEVOEGDHEID.

### De draagwijdte van art. 214j. B. W.

De wet van 20 Juli 1932 die een gansch alfabet nieuwe onderafdeelingen heeft toegevoegd aan art. 214 van het Burgerlijk Wetboek, is nog steeds een doolhof waarin de juristen zoo uiterst gemakkelijk verloren loopen. Niet-tegenstaande de rechtspraak nu reeds enkele jaren de gelegenheid heeft gehad stelling te nemen betreffende de voornaamste vraagpunten die de praktijk heeft opgeworpen, zijn er toch nog steeds talrijke betwistingen waarover geen eenheid van inzicht is tot stand gekomen. Het is op een dezer betwistingen dat we heden de aandacht zouden willen vestigen. Dergelijke vragen hebben een uiterst groot belang voor de praktijk en toch geven zij slechts zelden aanleiding tot theoretische beslissingen, omdat het steeds gaat over zeer hoogdringende familieaangelegenheden in dewelke de advokaten een onmiddellijke praktische oplossing verkiezen boven alle juridische discussie.

De vraag die zich stelt is de volgende : Wanneer de vrouw de echtelijke woning verlaat en het kind gesproken uit den echt medeneemt, zonder dat er tusschen de echtgenooten eenige procedure van echtscheiding of scheiding van lijf en goederen aanhangig is, kan dan de verlaten echtgenoot in kortgeding dagvaarden voor den Heer Voorzitter der Rechtbank ten einde te hooren beslissen over de bewaking van het kind ?

Vóór het in voege komen der wet van 20 Juli

1932 bestond er aangaande deze vraag reeds betwisting. Sommige voorzitters waren van oordeel dat het wel mogelijk was aan den vader, die van rechtswege de vaderlijke macht uitoefent, en aan wien het kind ontnomen was geworden, in kortgeding te dagvaarden en gezien de hoogdringendheid, te vragen dat hij terug in de gelegenheid zou gesteld worden tot het uitoefenen der vaderlijke macht. Wanneer het echter de moeder was aan dewelke het kind ontnomen was geworden, verklaarden de voorzitters zich soms onbevoegd, omdat de moeder niet van rechtswege aanspraak kan maken op het uitoefenen van de vaderlijke macht en de bewaking van het kind haar enkel kan toevertrouwd worden tijdens een procedure van echtscheiding of scheiding van lijf en goederen, en dan nog slechts wanneer het hooger belang van het kind zulks vereischt. Zonder deze bijzondere procedures kon een vrouw als aanlegster in kortgeding in vele gevallen geen recht bekomen op grond van de bedenking dat de voorzitter niet gerechtigd was tusschenbeide te komen in de verhoudingen van een huwelijk dat, wettelijk gesproken, vereenigd was en waarin de vader van rechtswege de vaderlijke macht en dus ook de bewaking van het kind uitoefent.

Het in voege komen der wet van 20 Juli 1932 heeft deze vroegere betwisting door een nieuwe vervangen. Het tegenwoordig artikel 214j. bepaalt dat, wanneer een van de echtgenooten

grootelijks zijn plichten verzuimt, de voorzitter van de Rechtbank der laatste echtelijke woonplaats steeds gerechtigd is de door het belang van den anderen echtgenoot *en van de kinderen* vereischte spoedeischnende voorloopige maatregelen te nemen.

Het staat dus thans buiten allen twijfel, dat de voorzitter van de Rechtbank de macht heeft, dan wanneer er volstrekt geen proceduur van echtscheiding of scheiding van lijf en goederen tusschen de echtgenooten aanhangig is, bij bevel te beslissen dat voorloopig het of de kinderen aan een van beide echtgenooten zullen worden toevertrouwd naar gelang het belang van de kinderen zulks vereischt. Het staat ook vast dat de beslissing die aldus door den Voorzitter genomen wordt geschiedt ingevolge de willige rechtsmacht van dezen magistraat en dat deze beslissing dan ook niet vatbaar is voor eenig verhaal.

De kwestie die zich thans stelt is te weten of buiten deze bijzondere proceduur, voorzien door art. 214j., de partijen ook gerechtigd zijn de gewone proceduur van kortgeding te verkiezen en op deze wijze te vragen aan den Voorzitter over de bewaking van de kinderen te beslissen.

Van den eenen kant wordt beweerd dat zo lang er geen echtscheiding wordt gevraagd, de Voorzitter zetelende in kortgeding zich volstrekt onbevoegd moet verklaren om maatregelen te bevelen tusschen echtgenooten, daar dergelijke maatregelen thans uitsluitend kunnen genomen worden ingevolge art. 214j. Deze meening steunt op het feit dat het niet aannemelijk zou zijn dat wanneer de wetgever een speciale proceduur heeft voorzien waarbij deze aangelegenheid geregeld wordt, hij toch de bedoeling zou gehad hebben daarnaast nog een andere wijze van procedeeren toe te laten. De voorstanders van deze stelling beweren dan ook dat, al heeft de wetgever het art. 11 der wet op de bevoegdheid niet afgeschaft en al is het dus, volgens den tekst nog steeds mogelijk voor alle hoegenaamde zaken van burgerlijken aard, die hoogdringend zijn, zich tot den magistraat zetelende in kortgeding te wenden, er toch dient aangenomen dat het oude art. 11 tegenstrijdig is met de bepalingen van het nieuw art. 214j. en dat bijgevolg alle bevoegdheid van den voorzitter in kortgeding in deze zaken dient uitgesloten.

Van den anderen kant wordt echter beweerd

dat het volstrekt onmogelijk is dat men zou kunnen aannemen dat de tekst, die uitdrukkelijk in de wet vermeld is, niet zou mogen toegepast worden enkel en alleen om de reden dat er, naast de proceduur voorzien door dezen tekst, nog een andere in het leven is geroepen waarbij gelijkaardige gevallen kunnen geregeld worden. Dit zou immers niet het eenig voorbeeld zijn waarbij de partijen de gelegenheid hebben de betwisting die hen verdeelt langs onderscheiden wegen ter oplossing te brengen. Er wordt bijgevoegd dat wanneer de voorzitter in een dusdanig geval uitsluitend bevoegd zou zijn, ingevolge zijn willige rechtsmacht (214j.) er nooit beroep zou mogelijk zijn tegen zijn beslissingen en er diensgevolge aan den belanghebbende een graad jurisdictie zou ontnomen worden, een oplossing die volstrekt geen steun vindt in de voorbereidende werkzaamheden der wet van 20 Juli 1932. In de parlementaire besprekingen heeft men er intengendeel ten stelligste op gedrukt dat de beslissingen van den voorzitter ingevolge art. 214j. slechts een volstrekt voorloopig karakter hadden en er dient dus hieruit afgeleid dat de wetgever wel degelijk de bedoeling heeft gehad het normaal verhaal dat vroeger reeds voorzien was te handhaven.

De kwestie is van het uiterste gewicht. Inderdaad, wanneer men de onbevoegdheid aanneemt van den voorzitter in kortgeding en dan ook tevens de onbevoegdheid van de rechtbank ten gronde, hangt alle beslissing betreffende de uitoefening van de vaderlijke macht tijdens het huwelijk — en tevens ook elke beslissing betreffende het toekennen van onderstandsgeld aan een gehuwde vrouw, — in de toekomst uitsluitend af van de willige rechtsmacht van den voorzitter. Het karakter zelf van deze rechtsmacht brengt mede dat ze uiterst snel dient te gaan, dat de normale instructiemaatregelen, voorzien door het wetboek van burgerlijke rechtspleging, zooals b.v. getuigenverhooren, niet kunnen gehouden worden en dat dan ook de beslissing van den voorzitter zeer dikwijls noodzakelijkerwijze zal moeten berusten op onvolledige gegevens. De gevolgen hiervan hebben geen erg bezwaar van het oogenblik dat de beslissing van den voorzitter slechts een zeer tijdelijk en voorloopig karakter draagt in afwachting dat de gewone rechtsmacht, hetzij in kortgeding bij hoogdringendheid, hetzij ten gronde na alle noodige onderzoeksmaatregelen,

over de vraag kan beslissen. Maar van het oogenblik dat men aanneemt dat door de beslissing van den voorzitter als willige rechter alle verhaal volledig is uitgeput en enkel en alleen zou mogelijk zijn een nieuwe verschijning voor denzelfden magistraat, wanneer mocht bewezen worden dat de vroeger bestaande toestand gewijzigd is, dient ieder te erkennen dat zulks zou leiden op een uiterst gevaarlijk pad.

Is dit nu de bedoeling geweest van den wetgever bij het stemmen der wet van 20 Juli 1932? Alhoewel de voorbereidende werken veel spel openlaten voor tegenstrijdige toelichting, ligt het toch voor de hand dat de algemeene bedoeling bij de bespreking van deze wet geweest is door den tekst van art. 214j. de voorzitters der rechtbanken toe te laten een onmiddellijke, maar slechts volstrekt voorloopige beslissing te nemen. De middelen die reeds aan elk van beide echtgenooten aan de hand waren gedaan door de vroeger bestaande wetsartikelen blijven volledig gehandhaafd, doch er wordt hierbij nog een nieuw middel bezorgd, dat nog sneller en nog eenvoudiger dan het kortgeding een onmiddellijke en voorloopige beslissing toelaat. Het is ook de bedoeling van den wetgever geweest de mogelijkheid van betwisting, die vroeger bestond wat betreft de bevoegdheid tot tusschenkomst van den voorzitter in kortgeding voor het nemen van maatregelen, dan wanneer er geen echtscheiding of scheiding van lijf en goederen aanhangig is, volledig uit te schakelen. De voorzitter zal dus ingevolge art. 214j. in elk geval uitspraak kunnen doen.

Nochtans is volgens den tekst zelf van het nieuw art. 214j. deze bevoegdheid zelf aan een voorwaarde onderworpen, namelijk dat een van de echtgenooten grootelijks te kort zou komen aan de plichten die hem opgelegd zijn tegenover zijn gezin. Dit is zelfs de essentiele voorwaarde wil de tusschenkomst van den voorzitter mogelijk zijn, en noodzakelijkerwijze zal er steeds in het cabinet van den magistraat, die over dergelijke gevallen heeft te beslissen, een debat moeten plaats hebben betreffende de al of niet aanwezigheid van deze essentiele voorwaarde. Meestal zullen er wel feitelijke elementen voorhanden zijn, die desaangaande den voorzitter zullen kunnen inlichten, doch het is geenszins uitgesloten dat deze feitelijke elementen niet aanwezig zijn en dat, in tegen-

woordigheid van volstrekt tegenstrijdige verklaringen van beide echtgenooten, de voorzitter, bij gebrek aan eenig bewijsmateriaal, voor zeer delicate en moeilijk op te lossen vraagstukken zal komen te staan.

Juist deze toestand maakt het dubbel noodzakelijk dat naast het verhaal vóór den voorzitter als willige rechter ook de rechtsmacht in betwiste zaken zou kunnen aangesproken worden.

Welk is nu in streng recht desaangaande de onbetwistbare toestand? Art. 11 der wet op de bevoegdheid bestaat nog steeds en de wetgever van 1932 heeft er niet aan gedacht dit artikel af te schaffen. Het blijkt dan ook volstrekt zeker dat elk belanghebbende op dit artikel kan steunen en gerechtigd is een procedure in te leiden ingevolge zijn bepalingen. Als eenige voorwaarde voor het inleiden van deze procedure is gesteld dat de betwisting, die aan den voorzitter onderworpen wordt, van de bevoegdheid zou zijn der rechtbank van eersten aanleg en dat er hoogdringendheid weze. Art. 373 B.W. nu voorziet dat tijdens het huwelijk de vaderlijke macht uitsluitend door den vader wordt uitgeoefend. Zulks is een burgerlijk recht in hoofde van den vader dat kan geschonden worden door de vrouw, die zonder aanleiding inbreuk maakt op deze vaderlijke macht. Een dusdanig geval is stellig hoogdringend en er kan dan ook geen twijfel bestaan dat de voorzitter der rechtbank bevoegd zal zijn om in kortgeding over deze aangelegenheid uitspraak te doen. De partijen zullen trouwens gerechtigd zijn beroep aan te teekenen tegen deze beslissing van kortgeding en nadien ook het geding ten gronde voor de rechtbank te brengen om definitief in eersten aanleg en in beroep over de betwisting te hooren beslissen. Stellig kan volgens art. 214j. de voorzitter over hetzelfde geval ook uitspraak doen op rekwist als willige rechter. Echter niet in alle gevallen daar het noodig is dat de echtgenoot verweerder grootelijks zijn plichten zou verzuimen. Dit is nu echter niet altijd het geval, zelfs wanneer inbreuk gemaakt wordt op de vaderlijke macht. Zulks kan geschieden met zeer goede bedoelingen en vanwege een echtgenoot die geenszins zijn plichten verzuimt, doch integendeel een zeer hoogen dunk heeft van zijn verplichtingen. Wanneer de voorzitter aangesproken door rekwist als willige rechter zulks vaststelt lijkt het noodzakelijk dat hij in

dusdanig geval niet in deze hoedanigheid zou mogen beslissen, doch partijen zou dienen te verzenden voor de gewone rechtsmacht, hetzij in kortgeding, hetzij ten gronde. Immers, hier zijn de voorwaarden voor de toepassing van art. 214j. niet aanwezig.

In de meeste gevallen echter zal zoowel het plichtverzuim als de inbreuk op de wet tegelijkertijd voorkomen en zal de partij, die zich te beklagen heeft en die rechtsherstel verlangt, naar eigen keus en inzicht zoowel de procedure mogen doen voorzien door art. 214j. als de vroegere procedure van kortgeding; en deze laatste rechtspleging zal dan ook aan te raden zijn wanneer ten gevolge van het delicaat karakter van het geval en het gebrek aan bewijsmateriaal het moeilijk zou wezen den voorzitter als willigen rechter nauwkeurig in te lichten en de mogelijkheden van den einduitslag dusdanig zijn dat de partij er belang bij heeft zich een verhaal in beroep te kunnen voorbehouden.

Wanneer dit punt wel zeker lijkt wat betreft de uitoefening van de vaderlijke macht, bestaat er grotere mogelijkheid tot betwisting wat betreft betaling van onderstandsgeld. Inderdaad voorziet art. 214b. onmiddellijk na het alinea dat de verplichting tot bijdrage in de lasten van het huisgezin vaststelt, het middel om te verhelpen aan het in gebreke blijven van een der echtgenooten, namelijk het vragen der toelating om een gedeelte van zijn inkomsten te mogen in ontvangst nemen. Doch het is zeer goed mogelijk dat er geen ontvangsten zijn en dat nochtans de echtgenoot over een aanzienlijk fortuin beschikt, hetzij in portefeuillewaarden, hetzij in niet uitgebate onroerende eigendom-

men. Het spreekt vanzelf dat in dit geval het middel voorzien door art. 214b. volstrekt ondoelmatig is en dat dus ook op dit gebied steeds de voorzitter zetelende in kortgeding moet kunnen aangesproken worden om ingevolge het gewoon recht de verplichtingen die spruiten uit het huwelijk te sanctioneeren.

Het is mij niet bekend dat dit vraagstuk reeds door een beslissing van de hogere rechtsmacht zou zijn opgelost geworden. Zooals ik hooger zegde is een vraag tot bewaking van een kind of tot het bekomen van steungeld steeds uitermate dringend en degene die een middel van onbevoegdheid hoort opwerpen in dergelijke omstandigheden, wanneer hij gedagvaard heeft voor den voorzitter in kortgeding, haast zich over het algemeen zijn vraag terug te trekken en biedt rekwest aan aan denzelfden magistraat zetelende als willige rechter. Aan de stelling dat dit laatste middel het eenig mogelijke zou wezen, zijn echter, zooals hooger aangetoond, ernstige bezwaren verbonden en het is dan ook niet denkbaar dat er gronden zouden voorkomen om in deze aangelegenheden niet zooals in alle andere, naast de bijzondere en voorloopige procedure voorzien door de wet van 1932, de normale en regelmatige uitoefening van het verhaal in rechte aan te nemen. De handhaving van dusdanig verhaal kan niet enkel van het grootste belang zijn voor de partijen; het geeft hun niet enkel de mogelijkheid hun zaak eventueel te kunnen verdedigen voor een hogere rechtsmacht, doch het is een verhaal dat uitdrukkelijk voorzien is door de wet en dat dan ook moet kunnen uitgeoefend worden.

*René Victor.*

## RECHTSPRAAK

165

### HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 23 Januari 1937.

Voorzitter : M. Godding.

Raadsheeren : MM. Delvaux en Ooms.

Advokaat-Generaal : M. De Vooght.

Pleiters : Mrs Clymans en Wilmots.

ECHTSCHIEDING. — BEROEP. — AANZEGGING VAN HET BEROEP AAN DEN GRIFFIER DER RECHTSMACHT VAN EERSTEN AANLEG. — TERMIJN. — INTERPRETATIE ART. 42 K. B. Nr 300 VAN 30 MAART 1936. — ERRATUM IN MONITEUR.

*Art. 42 van het K. B. Nr 300 van 30 Maart 1936 (art. 264 B. W.) voorziet dat het hooger beroep tegen elk vonnis, waarbij de echtscheiding wordt toegestaan, binnen de 8 dagen na de uitspraak door exploit dient aangezegd te worden aan den griffier; in het «Staatsblad» van 16 Mei 1936 verscheen een erratum dat de woorden «na de uitspraak» dienen gelezen te worden «na den datum waarop beroep werd ingesteld».*

*Heeft de publicatie van dit erratum rechtskracht? Het arrest meent deze vraag niet te moeten oplossen daar het stellig is dat de voorafgaande handelingen, de samenhang der bepalingen der procedure in echtscheiding en de bedoeling van den wetgever laten blijken dat de eerste tekst niet kan aangenomen worden.*

*men worden en men zich dient te houden aan deze weergegeven in het erratum.*

Van den Bergh t/ echtgenoot.

Aangezien bij vonnis van 4 April 1931, de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen aan vrouw Van den Bergh, de echtscheiding heeft toegestaan en den man toegelaten zekere feiten te bewijzen ter staving van den tegeneisch tot echtscheiding dien hij had ingebracht;

Aangezien het vonnis den 4 Juni 1936, aan Van den Bergh werd beteeekend, die er van in beroep ging bij exploit van 27 Juli 1936;

Dat bij exploit van 26 Oogst 1936, dit beroep werd aangezegd aan den griffier van bovengemelde rechtbank;

Aangezien zich de vraag stelt of ten aanzien der beschikking die de echtscheiding aan beroepene heeft toegestaan deze aanzegging bijtijds is geschied met het oog op de ontvankelijkheid van het appel;

Aangezien de oplossing ligt in de interpretatie van Art 42 Kon. Besluit nr 300 van 30 Maart 1936, (art. 264 B. W.);

Aangezien feitelijk art. 42 aldus werd opgegeven in het Staatsblad van 7 April 1936; «Op straffe van verval wordt het hoger beroep tegen elk vonnis waarbij de echtscheiding wordt toegestaan, binnen acht dagen *na de uitspraak*, bij exploit van deurwaarder, aangezegd aan den griffier van de rechtsmacht die de bestreden beschikking heeft uitgesproken»;

Aangezien het Staatsblad van 16 Mei 1936 onder het opschrift «erratum» bekend maakte dat in artikel 42 voormeld, de woorden «na den datum waarop beroep werd ingesteld» moeten gelezen worden in plaats van «na de uitspraak»;

Aangezien Van den Bergh aanmerkt dat het «erratum» in het Staatsblad verschenen geene wijziging aan eene afgekondigde verordening kan brengen en daar hij zich overigens houdt aan de letter van het afgekondigd artikel laat hij gelden dat de bepaling die het aanzeggen van het beroep binnen de acht dagen na de uitspraak beveelt niet vatbaar is voor toepassing wanneer men anderszins over eenen langeren termijn beschikt om in beroep te komen; dat uitgaande van dit standpunt, hij bijbrengt dat gemelde bepaling geen uitwerksel kan hebben en deswege als niet bestaan hoeft beschouwd;

Doch aangezien dit betoog geen steek houdt wijl het duidelijk is bewezen dat de tekst zooals hij werd gepubliceerd in het Staatsblad van 7 April 1936 niet aan de gedachte van den wetgever beantwoordt en om deze weer te geven moet hersteld worden zooals het Staatsblad van 16 Mei 1936, heeft gedaan; dat, waar de voorafgaande handelingen alsook de samenhang der bepalingen die de proceduur in echtscheiding betreffen en waarmede art. 42 in verband dient gebracht, gewis tot deze oplossing nopen, het er niet op aankomt of de terechtwijzing van 16 Mei in zich zelve eenige wettige kracht heeft;

Aangezien door dat in de onderhavige zaak de aanzegging niet gedaan is geworden binnen de acht dagen na het verzet het hoger beroep vervallen is;

Aangezien wat de beschikking van het beroepen vonnis betreft die aan beroeper toelaat zekere feiten te bewijzen, de rechtbank met reden heeft geoordeeld dat de gestelde feiten tot de zaak dienen en desaangaande een getuigenverhoor hoeft bevolen;

Aangezien, daar deze tusschenbeschikking hoeft te worden bekrachtigd, het niet aan het Hof, maar wel aan den eersten rechter behoort den grond der zaak af te doen;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gehoord ter openbare terechtzitting den heer Advocaat-Generaal De Vooght, in zijn eensluidend advies, alle niet uitdrukkelijk toegewezen besluiten ontzeggende, verklaart vervallen het hoger beroep tegen de beschikking waarbij de eerste rechter zonder verwijl de echtscheiding van beroepene heeft toegestaan; verklaart beroeper ontvankelijk in zijn hoger beroep van de interlocutie waarbij hem werd veroorloofd de door hem gestelde feiten te bewijzen, verklaart evenwel dit appel ongegrond, bekrachtigt dientengevolge deze beschikking, verwijst beroeper tot de kosten van hoger beroep.

166

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

1e Kamer. — 29 October 1936.

Voorzitter : M. Van Ginderachter.

Pleiters : Mrs Verhelst en De Vos.

- I. — VERKOOP. — VRIJWARING WEGENS ONZICHTBARE GEBREKEN. — DRAAGWIJDTE.  
 II. — PACT. — MOGELIJKHEID HAAR IN TE ROEPEN TEGEN KOOPER. — ZICHTBARE OF ONZICHTBARE PACT.  
 III. — HUWELIJKSGEMEENSCHAP. — VERPLICHTING «IETS NIET TE DOEN». — MACHTIGING AAN GEHUWDE VROUW EIGEN GOED TE VERKOOPEN. — GEVOLGEN.

1. De regel vervat in art. 1624 en 1638 van het Burgerlijk Wetboek die den verkooper verplicht den koper te vrijwaren wegens de niet verklaarde onzichtbare lasten bedoelt niet enkel de zakelijke rechten maar zelfs alle lasten — die alhoewel ze geen zakelijk karakter hebben — een recht daarstellen dat tegen den koper kan ingeroepen worden.
2. Een niet geschreven landelijken pacht is een last die tegen den koper kan ingeroepen worden sedert het in voege treden der wet van 7 Maart 1929 vermits eene opzegging van minstens 2 jaar vereischt is om aan dergelijke pacht einde te stellen en de koper van het verkochte goed gedurende die tijdruimte ook gehouden is het genotsrecht van den huurder te eerbiedigen.
3. Een pacht is zichtbaar tenzij het bezit des pachters dubbelzinnig voorkomt en niet met zekerheid de uitvoering eener pachtovereenkomst veropenbaart.

4. De verkooper is dus verplicht tot vrijwaring wegens de niet zichtbare landelijke pachten welke hij niet in de koopakte heeft kenbaar gemaakt. Eene verklaring in algemeene en onzekere bewoordingen geuit is niet voldoende om den verkooper van die verplichting te ontslaan.
5. Alswanneer de huurder van het verkochte landelijk goed een der medeverkoopters is, stelt het genotsrecht in hoofde van den huurder een «persoonlijk feit» daar waarop art. 1628 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk is; in dat geval is de pachter-medeverkooper niet geoorloofd zijne pacht — zelfs indien zij zichtbaar is — tegenover den kooper in te roepen tenzij hij het bestaan van zijn pachtrecht duidelijk en volledig in de koopakte heeft verklaard.
6. De verplichting tot vrijwaring is onverdeelbaar en verplicht voor het geheel ieder der medeverkoopters.
7. Eene verplichting «om iets niet te doen» is van roerende aard en valt dus in de huwelijksgemeenschap.
8. De man — in gemeenschap van goederen getrouwd — die zijne vrouw bijstaat en bemachtigt om een haar eigen goed te verkoopen, begrijpt zoo doende in den verkoop wel is waar op stilzwijgende wijze maar toch met zekerheid het genotsrecht — eigenschap van het verkochte goed — dat niet aan de vrouw maar wel aan de huwelijksgemeenschap toebehoort. In die mate is hij zelf een medeverkooper en in die hoedanigheid gehouden tot de onverdeelde vrijwaring voorzien door art. 1626-1628-1638 van het Burgerlijk Wetboek. Diensvolgens mag hij zijn pacht die hij in de verkoopakte niet heeft verklaard tegenover den kooper niet inroepen.

De Winter t/ D'Hauwe.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de stukken;

Overwegende dat het hooger beroep alsmede het tegenberoep tijdig en regelmatig werden aangetekend, de rechtbank ontvangt ze en er over beslissende;

Overwegende dat de kinderen De Winter, waaronder Clementina De Winter echtgenoot Neirinx, aan de geïntimeerden D'Hauwe bij akt van notaris Van Laeys en Blanckaert, in dato van 30 Maart 1936, landelijke onroerende goederen hebben verkocht welke zij in onverdeeldheid bezaten en afhangende van de nalatenschap hunner moeder Philomena Van Dorpe, Weduwe Vit. De Winter;

Overwegende dat de verkoopakte luidt als volgt: «art. 8 de koopers zullen in het volle genot treden » te rekenen van den dag der beslissende toewijzing »;

«Art. 10. De koopers zullen moeten dulden en » eerbiedigen alle pachtvoorwaarden, indien er » zouden bestaan en zich ten eigenen koste en ge- » vaar in bezit moeten stellen »;

Overwegende dat Th. Neirinckx, echtgenoot van Clementina De Winter ten koopakte is verschenen ten einde zijne vrouw bij te staan en te bemachtigen;

Overwegende dat Philomena Van Dorpe Wwe Vit. De Winter, de na haar dood verkochte eigendommen, bewoonde en gebruikte met hare dochter

en schoonzoon de echtgenooten Neirinckx-De Winter;

Overwegende dat de koopers, hier geïntimeerden, tegenover de echtgenooten Neirinckx-De Winter de uitdrijving vervolgen; dat deze laatste integendeel beweren kwestieuze eigendommen te gebruiken krachtens eene pachtovereenkomst tusschen hen en de decujus gesloten, en staande houden dat bij toepassing van art. 3 der wet van 7 Maart 1929 er aan deze pacht maar einde mag gesteld worden mits een opzeg van 2 jaar;

Overwegende dat het bestaan dezer pachtovereenkomst niet ten genoegen van rechte is bewezen; dat daarenboven en in alle geval de echtgenooten Neirinckx dergelijken pacht niet zouden kunnen inroepen tegenover de koopers;

Overwegende inderdaad dat de regels bevat in artikels 1626 en 1638 van het Burgerlijk Wetboek die den verkooper verplicht den kooper te waarborgen wegens de niet verklaarde onzichtbare lasten, niet enkel bedoelt de zakelijke rechten maar zelfs alle lasten, die alhoewel ze geen zakelijk karakter hebben, een recht daarstellen dat tegen den kooper kan opgeworpen en ingeroepen worden; (Guillouard T. I. N° 407. Pand Franc. V° vente N° 1951 Baudry et Saignat N° 388; Huc T. X. N° 126. Aubry et Rau T. 4. par 555; Colin et Capitant T. 2. bl. 466-CI);

Overwegende dat een niet geschreven landelijke pacht een last daarstelt die tegen den kooper kan ingeroepen worden vermits sedert het in voege treden der wet van 7 Maart 1929 eene opzegging van minstens 2 jaar van noode is om aan dergelijken pacht einde te stellen en de kooper van het verkochte goed gedurende die tijdruimte verplicht is het genotrecht van den huurder te eerbiedigen;

Overwegende dat de pacht door beroepers ingeroepen niet zichtbaar voorkomt daar hun bezit dubbelzinnig is en niet met zekerheid de uitvoering eener pachtovereenkomst veropenbaart vermits ze samen woonden met de afgestorvene die eigenares was van de goederen zoo in gemeenschap gebruikt en na haar dood verkocht;

Overwegende dat een verkooper zich niet vrij maakt van de verplichting die op hem weegt zijnen kooper te waarborgen wegens een niet verklaarden niet zichtbaren last bij middel van eene loutere verklaring in algemeene en onzekere bewoordingen geuit, zooals deze welke in art. 10 van kwestieuze verkoopakte voorkomt (Tropelong N° 474. Laurent T. 24 N° 254, Guillouard T. I. N° 397, Baudry et Saignat N° 404);

Overwegende dat, als wanneer een pacht is gegeven aan een der medeverkoopters — dergelijk genotsrecht in hoofde van den huurder, — medeverkooper — een persoonlijk feit uitmaakt waarop art. 1628 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk is; dat in zulkdanig geval het aan de pachter medeverkooper niet geoorloofd is zijn pacht, — zelfs indien zij zichtbaar is, — tegenover den kooper in te roepen, ten ware hij het bestaan er van duidelijk en volledig in de koopakte hadde verklaard;

Overwegende dat de verplichting tot vrijwaring onverdeelbaar is vermits ze voor doel heeft aan den koper een ongestoord genot te verzekeren en alle stoornis, al ware het ook maar in een gedeelte van het verkochte goed, toch voor gevolg heeft dat het genot niet rustig is en de verplichting tot vrijwaring aldus niet vervuld is; (Guillouard T. I. N° 344 Dall suppl. V° Vente N° 430; Baudry et Saignat N° 362, Aubry et Rau T. 4, par. 355; Laurent T. 24, N° 215; Collin et Capitant T. 2, bl. 468) dat bijgevolg elke medeverkooper voor het geheel dezer verplichting gehouden is;

Overwegende dat men te vergeefs zou opwerpen dat alleen de echtgenoot Neyrinckx in hoedanigheid van verkoopster, in de akte is verschenen en dat de beweerde pacht aan dezer man werd toegestaan;

Overwegende dat eerst dient opgemerkt te worden dat deze verbintenis «om iets niet te doen» van roerenden aard zijnde, in de huwelijksgemeenschap valt; dan ook nog dat Neyrinckx — in gemeenschap van goederen gehuwd — met zijne vrouw bij te staan en te machtigen om een haar eigen onroerend goed te verkoopen, aldus in den koop het genotsrecht, eigenschap van het verkochte eigendomsrecht, heeft begrepen, hetwelk genotsrecht aan de huwelijksgemeenschap toebehoorde; dat hij dus in die mate zelf als medeverkooper is opgetreden en als dusdanig gehouden is tot de onverdeeldbare vrijwaring voorzien bij art. 1626, 1628 en 1638; dat hij diensvolgens ook niet, bij gebrek aan eene duidelijke verklaring diensaangaande in de verkoopakte, de pacht hem toegestaan tegenover den koper zou mogen invoeren;

*Aangaande het tegenberoep:*

Overwegende dat de gevorderde som van 400 fr. het bedrag der schade, spruitende uit het onregelmatig bezit der echtgenooten Neyrinckx niet overtreft;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende, bekrachtigt het vonnis a quo voor wat den hoofdeisch betreft, het vonnis verbeterende en doende wat de eerste rechter had dienen de doen aangaande de tegeneisch;

Verwijst de echtgenooten Neyrinckx om aan consoorten d'Hauwe te betalen de som van 400 fr. boven de gerechtelijke interesten, verwijst ze tot de kosten van beide instantiën in hun geheel begroot op de som van .....

167

# CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

4e Kamer. — 11 Januari 1937.

Voorzitter: M. Axters.

Rechters: MM. Fraeys en De Vreese.

Substituut-Procureur: M. Matthys.

JACHTMISDRIJF. — MISDRIJF IN BENDE. — VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN. — VOORWAARDEN.

JAGEN ZONDER VERLOFBRIEF. — BETALING JACHTRECHT. — MISDRIJF NIET UITGESLOTEN. — FISCALE STRAF. — NIET TOEPASSELIJK. OVERHANDIGING VAN HET WAPEN. — WEIGERING. — AFZONDERLIJK MISDRIJF.

*Hij die jaagt zonder verlobbrief, samen met andere personen die een verlobbrief in hun bezit hebben pleegt geen jachtmisdrijf «in bende».*

*Hij die jaagt zonder in het bezit te zijn van zijn verlobbrief begaat een misdrijf ook al had hij reeds de verlobbrief aangevraagd, de takszegels betaald en herhaaldelijk aangedrongen om zijn verlobbrief te krijgen.*

*In dit geval is het fiscaal gedeelte van de voorziene straf echter niet toepasselijk.*

*De weigering het wapen te overhandigen is een afzonderlijk misdrijf waarvoor een afzonderlijke straf dient toegepast te worden.*

Ruzette t/ O. M.

Overwegende dat verdachte niet loochent gejaagd te hebben zonder voorzien te zijn van een jachtverlof, doch voorhoudt zich tweemaal te vergeefs ten bureele van den arrondissementscommissaris te hebben aangeboden, om een nieuwen verlobbrief aan te vragen waarvoor hij reeds de takszegels had aangekocht;

Overwegende dat het niet toegelaten is te jagen, zolang de verlobbrief niet werd afgegeven, en dat het dus niet volstaat een aanvraag er voor te hebben ingediend of de takszegels te hebben aangekocht (zie: Nouvelles: La Chasse par L. Leschevin, n° 52);

Overwegende nochtans dat er niet is gebleken dat het misdrijf werd gepleegd in bende, het zelfde delictueel inzicht niet bestaande bij hen die jagen-de bevonden werden met verdachte; dat diensvolgens het eerste feit ten laste van verdachte gelegd bewezen is doch zonder de verzwarende omstandigheid;

Overwegende dat echter de wet van 30 Juli 1922 art. 3 de veroordeeling tot het bedrag der taksen oplegt, in geval van gemis aan jachtverlof, omdat deze taks in de meeste gevallen, niet is vereffend; dat wanneer het vaststaat dat de taks wel is betaald geworden, zooals hier, er geene benadeeling in hoofde van Staat en Provincie bestaat, en er derhalve, geen spraak kan zijn, een tweede maal, de betaling der taksen op te leggen, op grond van het fiscaal rechtsbeginsel «non bis in idem»; (Verbr. 17 Juli 1923, Pas. 1923 I, 448).

*Wat het tweede feit betreft:*

Overwegende dat het bewezen is dat verdachte geweigerd heeft zijn jachtgeweer af te geven; dat hij echter voorhoudt dat een Arrest van het Verbrekingshof vermeld onder art. 20 van de wet van 28 Februari 1882 in het boek van Servais en Mechelynck bepaalt: «que le défaut de remise de l'arme au gardien verbalisant ne constitue pas une infraction spéciale et disintcte; l'obligation im-

posée au délinquant est une conséquence du délit principal de chasse»; dat verdachte hieruit besluit dat hem om deze weigering geen afzonderlijke straf kan opgelegd worden, terwijl juist gemeld arrest van 7 April 1913 Pas. 1913, I, 179, er uit afleidt dat de bijzondere straf moet toegepast worden, zelfs wanneer de rechterlijke benaming aan het wanbedrijf in de dagvaarding gegeven, deze bijzonderheid niet heeft voorzien;

Overwegende dat verdachte tot nu van goed rechterlijke veroordeeling heeft opgelopen;

Overwegende dat verdachte tot als nu van goed gedrag geweest is en nog geene veroordeelingen ondergaan heeft tot lijf- en boetstraf, en dat de Rechtbank de hoop koestert dat de verdachte zich in het vervolg niet meer plichtig zal maken aan feiten van denzelfden aard;

Om deze redenen,

En gezien artikelen 40 van het S. W. B.; 9 der wet van 31 Mei 1888; 14 en 20 van de wet van 28 Februari 1882; 1 der wet van 27 December 1928; 194 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, welke door den heer Voorzitter aangeduid zijn geworden;

De Rechtbank, bij toepassing van bovenberoepene wetsbepalingen: verwijst den verdachte wegens het eerste feit, zonder verzwarende omstandigheid, tot eene geldboete van 100 frank;

Wegens het tweede feit tot eene geldboete van 100 frank, en tot de kosten van het geding begroot in het geheel op 24,60 frank;

Zegt dat bij toepassing van art. 1 der wet van 27 December 1928, hiervoren reeds ingeroepen, voormelde boeten van 100 frank, met 60 opdecimen verhoogd worden en alzoo gebracht worden op ieder 700 frank;

Beveelt dat bij gebrek aan betaling binnen den tijd door de wet bepaald, voormelde boete van 700 frank, zullen mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van ieder acht dagen;

Spreekt hem vrij hoofdens jachtmisdrijf in benede;

Beveelt nochtans dat de uitvoering van dit vonnis, uitgezonderd voor de kosten zal opgeschorst worden gedurende drie jaren, te rekenen van heden en dat de veroordeeling als niet bestaande zal geacht worden, indien gezegde veroordeelde, gedurende dit tijdbestek geene nieuwe veroordeeling ondergaat tot lijf- of boetstraf;

Belast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van dit vonnis.

168

## CORRECTIONEELE RECHTBANK TE MECHELEN

20 November 1936.

Voorzitter: M. Dujardin.

Rechters: MM. Verdellen en L. Nobels (toegevoegd)

O. M.: M. Terlinden.

Pleiters: Mrs Verhoeven loco Bauchau en Vankesbeeck.

VERKEER. — VERDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID. — OVERSTEKEN VAN BAAN MET DRUK VERKEER EN UITGEBREID ZICHTVELD, MET ONVERLICHTE FIETS AAN DE HAND. — NIET TIJDIG REMMEN DOOR AUTOMOBILIST VOOR EEN OP AFSTAND GEZIENE HINDERNIS. — ONVOORZICHTIGHEID.

*De weggebruiker die, met een onverlichte fiets aan de hand, zonder de minste aandacht, een baan met druk verkeer oversteekt, op eene plaats met uitgebreid zichtveld, draagt de grootste verantwoordelijkheid van het ongeval. De verantwoordelijkheid valt voor een deel ten laste van den automobilist, die het slachtoffer van op een tamelijk groote afstand (175 m.) bemerkt hebbende, zijne snelheid (70 à 80 km.) heeft behouden. Door niet tijdig te remmen, heeft hij zich onvoorzichtig getoond. (1)*

O. M. en Belgische Spoorwegen t/ Van den Heuvel.

Betichting: bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen, den dood te hebben veroorzaakt van De Swert Frans.

Aangezien de betichting bewezen is;

Aangezien er redenen bestaan den betichte, die nooit eene straf ondergaan heeft, voor misdaad noch wanbedrijf, het artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 toe te passen, daar men mag vermoeden dat de voorwaardelijke verwijzing een voldoende waarschuwing zal zijn voor de toekomst;

Gezien er verzachtende omstandigheden ten voordeele van beklaagde bestaan, voortspuitende uit de afwezigheid van vroegere straffen;

Gezien de artikels 1 der wet van 27 December 1928; 37 der wet van 8 Juni 1926; 11, 12, 14, 31, 32, 34, 35, 36, 40, 41 van de wet van 15 Juni 1935; 9 der wet van 31 Mei 1888; 38, 40, 85, 418, 419, 47 van het strafwetboek; 1, 2, 3, 4, 5, 7 van de wet van 27 Juli 1871; 194 van het crimineele rechtsvorderingwetboek, waarvan de voorzitter de beschikkingen heeft aangeduid;

Rechtdoende wedersprakelijk veroordeelt beklaagde Van den Heuvel tot eene geldboete van 100 fr. en tot de kosten jegens de openbare partij beloopende in 't geheel ter somme van 1064,28 frank;

Zegt dat de bovengemelde boete ingevolge wet van 27 December 1928 dient verhoogd met 60 decimen en aldus uitmaken zal 700 frank;

Beveelt dat, bij gebrek van betaling binnen den wettelijken tijd, die geldboete zal mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van eene maand;

Stelt op 15 dagen den duur van den lijfswang voor de invordering der kosten jegens den Staat;

**Vlaamsche Juristen**

**Abonneert U op**

**RECHTSKUNDIG  
WEEKBLAD!!!**

Gebiedt dat de uitvoering van het vonnis gedurende drie jaar zal opgeschorst blijven, uitgenomen voor de kosten;

Zegt dat de aangeslagen voorwerpen zullen teruggegeven worden aan den eigenaar.

*En recht doende op de beschuiten der burgerlijke partij :*

Aangezien de N. Maatschappij der Belgische Spoorwegen hare aanstelling als burgerlijke partij tegen beklagde steunt op het nadeel dat ze rechtstreeks geleden heeft door de onrechtmatige daad van deze en alleenlijk schadeloosstelling vraagt van kosten die haar opgelegd werden ex delicto en zich niet aanstelt als gesubrogeerd van het slachtoffer; dat deze vraag gegrond op art. 1382 van het burgerlijk wetboek en op art. 3 en 4 der wet van 17 April 1878 ontvankelijk is en gegrond;

Aangezien de geverge som van 995 frank niet kan betwist worden;

Maar aangezien de bestanddeelen der zaak laten uitschijnen dat het ongeval in allergrootste deel moet toegeschreven worden aan het slachtoffer zelf, die een onverlichte fiets aan de hand hebbende, een baan van groot verkeer heeft overgestoken, wanneer hij over een groot uitzicht beschikte en zonder de minste aandacht te schenken op wat er op de baan kon gebeuren; dat nochtans de verantwoordelijkheid van beklagde ook dient aangesproken te worden, daar deze volgens zijn eigen verklaring aan de politie bekend het slachtoffer op een afstand van ongeveer 175 m. te hebben bemerkt en nochtans zijn vlugge vaart van 70 tot 80 Km. in het uur heeft behouden dan wanneer op zulken afstand hij toereikende zorgen kon en had moeten nemen om bijtijds te remmen en het ongeval te vermijden; dat hij zich niet had te vergenoegen met het gedacht dat het slachtoffer zich ging uit den slag trekken.

Aangezien de verantwoordelijkheid dus dient verdeeld in  $\frac{3}{4}$  ten laste van het slachtoffer zelf en in  $\frac{1}{4}$  ten laste van beklagde; dat in zulke omstandigheden de vraag tot lijfswang niet is gegrond;

Om deze redenen :

Verwijst beklagde te betalen aan de burgerlijke partij N. Maatschappij van Belgische Spoorwegen de som van 995 : 4 = 248.88 fr. ten titel van schadeloosstelling, verwijst hem daarenboven tot de rechterlijke intresten en tot  $\frac{1}{4}$  der kosten jegens de genoemde partij, kosten beloopende op 3 fr.;

Verwerpt het overige harer vraag als ongegrond zijnde.

Belast het openbaar ministerie met de uitvoering van het tegenwoordig vonnis voor zooveel het hem aangaat.

169

## HANDELSRECHTBANK TE ST. NIKLAAS

8 December 1936.

Voorzitter : M. Verscheuren.

Referendaris : M. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs De Cleene en Van Haelst.

VENNOOTSCHAP. — BESPREKINGEN TOT OP-  
RICHTING EN VOORLOOPIGE STORTINGEN. —  
GEEN DAADWERKELIJKE MEDEZEGGINGSCHAP  
NOCH TOEZICHT. — GEEN VENNOOTSCHAP.

*Wanneer ter gelegenheid van besprekingen tot latere oprichting eener vennootschap, eene somme geld werd gestort, die later als inbrengst zou dienen, waar tijdelijk tot zekere doeleinden en onder zekere voorwaarden mag worden aangewend, mag de geldschietter niet als vennoot worden aanzien, wanneer hij, tijdens deze voorloopige periode geen daadwerkelijke medezeggingschap, noch verstrekking toezicht in de bedrijfsleiding heeft opgeëischt.*

De Cleene en Cons. q.q. t/ Struys.

Aangezien de vraag strekt ten einde gedaagde, te hooren verklaren voor recht, dat een feitelijke vennootschap is ontstaan tusschen hem en den heer Jean De Backer, voorheen nijveraars te St Niklaas, thans verblijvende te Mariakerke-Oostende, met dezelfde gevolgen als een maatschappij in collectieven naam, gedaagde diensvolgens te hooren verwijzen, onder voorbehoud het gevraagde bedrag te verhoogen of te verlagen in den loop van het geding, om aan de aanleggers q.q. eene som te betalen van 300.000 frank met de gerechtelijke intresten en de proceskosten;

In zeer ondergeschikte orde, te hooren verklaren voor recht dat gedaagde eene participatie had in de zaken van den heer Jean De Backer, en hij diensvolgens 1/7 der geleden verliezen, sedert 1 December 1934 te dragen heeft, en zich aldus te hooren verwijzen om aan de aanleggers q.q. te betalen een bedrag van 28.571,50 frank met de rechterlijke intresten en de proceskosten;

In 't eene als in het ander geval, met verklaring dat het te vellen vonnis zal uitvoerbaar zijn niet-tegenstaande alle verzet en zonder borgstelling;

Aangezien het blijkt uit de bestanddeelen der zaak en meer bepaaldelijk uit de overeenkomst tusschen partijen afgesloten op 1 December 1934, dat op voormelde datum verweerder eene som van 100.000 frank den heer De Backer ter hand stelde ten einde, deze som op een nog onbepaalden datum te beleggen in een nog tusschen de ondergeteekende en gebeurlijk nog andere personen te stichten vennootschap;

Dat in afwachting van de oprichting dezer in 't vooruitzicht gestelde vennootschap verweerder aan den heer De Backer het recht verleende, deze som in zijne bestaande zaak te gebruiken en dit zonder de minste intrestvergoeding;

Aangezien het klaarblijkelijk is dat op 1 Decem-

(1) cf. Burgerlijke Rechtbank van Mechelen, 26 October 1936, R. W., 8 November 1936, col. 325.

ber 1934 de heeren De Backer en Struys het inzicht koesterden, binnen afzienbaren tijd, met of zonder andere personen, een vennootschap op te richten, dat in afwachting daarvan, verweerder vanaf 1 December 1934, 100.000 frank ter beschikking stelde van den heer De Backer, som die bestemd was om in de op te richten vennootschap belegd te worden en die in afwachting door den heer De Backer mocht gebruikt worden voor zijn persoonlijke zaak ;

Dat in ruil van den dienst aldus aan den heer De Backer bewezen door verweerder geëischt en door den heer De Backer toegestaan werd : 1°) 1/7 in de bedrijfswinsten, 2°) het in dienst nemen van den zoon van verweerder, zolang de 100.000 frank ter beschikking zouden blijven van den heer De Backer ;

Aangezien het niet opgaat, ten overstaan van de ondubbelzinnige en op geen enkel punt tegenstrijdige wilsuitdrukking van partijen, aan dezen inzichten en verbintenissen toe te schrijven die ze niet hadden, en die ze ook niet, noch uitdrukkelijk noch op bedekte wijze, in de overeenkomst van 1 December 1934 hebben vastgelegd ;

Aangezien de overige bescheiden die worden voorgebracht deze zienswijze nog versterken ;

Dat inderdaad het blijkt uit de overeenkomst tusschen partijen gesloten den 1 Februari 1935 dat de onderhandelingen die tusschen hen gevoerd werden met het oog op een op te richten vennootschap, niet tot een goed einde werden gebracht ;

Dat partijen, eens tot deze vaststelling gekomen, dan ook op 1 Februari 1935 de overeenkomst van 1 December 1934 hebben gewijzigd in dezen zin dat voor den duur van één jaar, gebeurlijk te verlengen in gemeen overleg, het oorspronkelijk bedrag van 100.000 frank op 130.000 frank gebracht wordt, en dat een vaste intrest van 7 % wordt bedongen ongeminderd één percent in de te verwezenlijken zui-  
vere winst ;

Aangezien het toekennen van een vaste intrest, aan de overeenkomst van 1 Februari 1935 een uitgesproken karakter van verbruikleening geeft ;

Aangezien de stelling van verweerder nog bevestigd wordt door het feit, dat noch in de overeenkomst van 1 December 1934 noch in deze van 1 Februari 1935, de kapitaalbrenger eenig daadwerkelijke medezeggenschap heeft opgeëischt in de bedrijfsleiding, en evenmin een verstrekkend toezicht in de zaak, wat onverenigbaar zou geweest zijn met de passieve en bescheiden rol die deze is van een eenvoudig geldschietter (Oostende, 12 Maart 1931, J. C. F. 1931, n° 5117, blz. 47) ;

Aangezien eindelijk de omstandigheid dat de heer De Backer een akkoord tot voorkoming van faillissement in eigen naam en voor persoonlijke rekening heeft aangevraagd, nogmaals bewijst dat ook hij nooit verweerder als vennoot beschouwd heeft ;

Aangezien de aanleggers wel is waar, aanbieden te bewijzen door alle rechtsmiddelen ook door getuigen, dat verweerder aan verscheidene personen verklaard heeft dat hij de vennoot van De Backer was ;

Aangezien dit aanbod van bewijs niet ontvanke-  
lijk is, niet slechts omdat het aangehaalde feit te  
weinig bepaald is om voor tegenbewijs vatbaar te  
zijn, maar ook en vooral dat de wet zegt, dat geen  
bewijs door getuigen toegelaten is tegen of boven  
den inhoud der geschreven akte noch omtrent wat  
men mocht beweren dat voor, tijdens of na het op-  
maken dezer akte gezegd werd (B. W. art. 1341) ;

#### *Over den tegeneisch.*

Aangezien het niet bewezen is dat de aanleggers  
het onderhavig rechtsgeding lichtvaardig of roeke-  
loos hebben ingesteld, dat veeleer dient aangenomen  
dat de aanleggers gehandeld hebben in het  
bewust zijn aldus hun plicht van vereffenaars te  
vervullen ;

Dat derhalve de tegeneisch niet gegrond is ;

Om deze redenen :

De rechtbank alle verdere of strijdige besluiten  
verwerpende, verklaart den hoofdeisch en den  
tegeneisch ongegrond, verwerpt beiden en veroor-  
deelt de aanleggers q.q. tot de kosten.

170

#### RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

2e kamer. — 2 October 1936.

Voorzitter : M. Peeters.

Referendaris : M. Van Houtte.

Pleiers : Mrs Struyf en Cornette.

VERKEER. — ONVOLDOENDE RUIMTE OM TE  
KRUISEN. — TRAMRIJTUIG. — ONVOORZIENE  
HINDERNIS. — UITSLIPPING. — IN SE GEENE  
ONVOORZICHTIGHEID.

*Een weggebruiker is verplicht voldoende ruimte te  
laten om een voertuig, dat uit tegenovergestelde rich-  
ting komt, doorgang te verleen; rijdend op hoogte  
van een tram, zal hij derhalve moeten stoppen of  
vertragen, indien de baan niet breed genoeg is om  
doorgang aan het tweede rijtuig te verleen.*

*De uitslipping van een auto stelt «in se» geene onvoor-  
zichtigheid daar; indien de weggebruiker rekening  
houden moet met den staat van den weg en de  
weergestelden, verdwijnt de onvoorzichtigheid, in-  
dien de uitslipping wordt veroorzaakt of beïnvloed  
door een onvoorzien hindernis.*

N. V. Vervoer en Uitstappen t/ Vijverberg.

#### *In feite :*

Aangezien partijen accoord gaan dat aanlegger  
op hoogte van den tram reed, beiden in tegenover-  
gestelde richting van verweerder, het niet bewezen  
wordt dat één van beide partijen met een gevaar-  
lijke snelheid reed, en er geen accoord bestaat aan-  
gaande de stoffelijke gegevens met betrek op de  
ruimte overgelaten aan verweerder tusschen tram  
en aanleggers voertuig ;

#### *Verantwoordelijkheid :*

Aangezien, indien er ruimte genoeg overbleef

om doorgang op normale wijze mogelijk te laten aan verweerder deze laatste dient verantwoordelijk gesteld te worden, daar in dit geval het uitslippen het gevolg is geweest van het overbodig en ontijdig manœuver dat door aanlegger welke normaal zijn weg vervolgde niet kon voorzien worden;

Aangezien in tegenovergesteld geval aanlegger ontegensprekelijk alleen de verplichting had hetzij te vertragen of te stoppen om zich te verwijderen van den tram en alzoo de doorgang aan verweerder mogelijk te laten;

Aangezien inderdaad verweerder door geen enkel manœuver de aanrijding kon vermijden indien aanlegger's voertuig steeds op dezelfde hoogte als het tramrijtuig blijft;

Aangezien het feit dat verweerder uitglijpte «in se» geen onvoorzichtigheid daartoe stelt vermits, indien de weggebruiker moet rekening houden van den staat van den weg en de wedergesteltenis, zulks niet van toepassing is bij een onvoorziene hindernis;

Aangezien de verantwoordelijkheid dus nog uitsluitelijk beïnvloed wordt door de afmetingen van weg, en voertuigen en de ligging van tramsporen desaangaande dient overgegaan tot hierna vermelde onderzoeksmaatregel;

Om deze redenen :

De Rechtbank, benoemt in hoedanigheid van deskundige den heer Simons Carlos, ten einde in een beredeneerd en met redenen omkleed verslag onder eed te bevestigen zijn advies te geven over de mogelijkheid van kruisen van litigieuze voertuigen, in litigieuze omstandigheden op litigieuze plaats.

171

## SCHEIDSRECHTERLIJKE UITSpraak

10 October 1936.

Scheidsrechters : Prof. Kruyskens; Mrs Bellemans (adv. Gent) en Willy Van Eeckhout (eere-adv. Antw.).  
Pleiters : Mrs De Pesseroey en Brusselseers.

VERZEKERING. — VERZWIJGING VAN OMSTANDIGHEID BETREFFENDE RISICO. — NIETIGHEID. — TERUGSTORTING PREMIES. — OPENBARE ORDE.

*Het verzekeringscontract is nietig wanneer verzwijging voor gevolg heeft een omstandigheid verborgen te laten die van aard is de meening te wijzigen die de verzekeraar zich vormt omtrent het risico.*

*Wanneer het contract aan den verzekerde den plicht oplegt op straffe van nietigheid van het verzekeringscontract deze omstandigheid schriftelijk in de polis te doen opnemen is de verzekerde niet toelaatbaar te bewijzen dat gezegde omstandigheid op eene andere wijze ter kennis was gebracht van den verzekeraar.*

*Bij nietigverklaring van het verzekeringscontract heeft de verzekerde te goeder trouw recht op terugbetaling van de gestorte premies (art. 10 der verzekeringswet). Deze beschikking is van openbare orde. Derhalve is nietig het kontraktueel beding luidens*

*hetwelk de premie in ieder geval ten bate van den verzekeraar verworven blijft.*

De Pesseroey q.q. t/ Verzekeringsmaatschappij X.

Bij compromis van 15 April 1934 aangegaan tusschen :

1°) den heer advocaat de Pesseroey, handelende in de hoedanigheid van curator van den gefailleerde V.;

2°) de Naamlooze Vennootschap X., hebbende haar maatschappelijke zetel te Antwerpen;

werden als scheidsrechters aangesteld de ondergeteekenden, Mr Bellemans, advocaat bij het Hof van Beroep te Gent, door den eerste; Mr Willy Van Eeckhout, eere-advocaat te Antwerpen, door de tweede, en Mr Kluyskens, hoogleraar te Gent, door de twee laatstgenoemden om een geschil te beslechten tusschen partijen gerezen, zooals in het compromis wordt uiteengezet;

Op 25 April 1934 werd het scheidsgerecht te Gent gehouden, alwaar partijen verschenen : de eerste in persoon en de tweede vertegenwoordigd door Mr Brusselseers, advocaat te Antwerpen;

Elkeen der raadslieden gaf lezing van zijne besluiten en zette zijn verdedigingsmiddelen uiteen; naderhand werden de rechtsbundels nedergelegd. Na kennis er van te hebben genomen en na beraadslaging werd de volgende uitspraak gedaan :

Gezien het compromis en den eisch strekkende tot betaling der sommen van frank 196.124 en frank 200.000;

Gezien de feiten en stukken van het geding;

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten, voorgedragen door Mr De Pesseroey voor den gefailleerde en door Mr Brusselseers voor de verzekeringsmaatschappij X.;

Overwegende dat de verwerende maatschappij terecht de nietigheid van de verzekering inroept voortspruitende uit het niet verklaren van een vorig schadegeval dat zich binnen de tien jaar voor de dagtekening van de polis voorgedaan heeft;

Dat inderdaad volgens art. 10, par. 5 en 6, verzekerde verplicht was de vorige schadegevallen op straf van nietigheid in de polis te doen vermelden;

Aangezien verzekerde derhalve de polis niet geldig ondertekenen kon indien deze vermelding er niet in voorkwam, en persoonlijk moest nazien of zulks wel geschied was;

Dat het dienvolgens onverschillig is of hij ja dan neen den agent van de verzekeringsmaatschappij op de hoogte van de vroegere brandramp mocht gesteld hebben (Scheidsr. Uitspr. 28 Juni 1933, Bull. des ass. 699);

Dat aldus de verzekering door een verzuim dat aan den verzekerde te wijten is nietig is;

Dat in verband met bovenstaande de andere middelen der partijen niet dienen onderzocht;

Aangezien anderzijds de kwade trouw van verzekerde niet bewezen is;

Dat hij derhalve recht heeft op teruggave van de betaalde premien, die fr. 11.551,80 bedragen;

Om deze redenen :

Alle andere besluiten verwerpende, zeggen wij, ondergeteekende scheidsrechters voor recht dat de verzekering nietig is en dat eischer dienvolgens geen aanspraak op de betaling van de vergoeding kan maken; dat nochtans, gezien de goede trouw van verzekerde, de betaalde premiën, hetzij de som van 11551,80 fr., door de verzekeringsmaatschappij in handen van den curator dienen terugbetaald te worden;

Zeggen voor recht dat de kosten van het geding door de Maatschappij en door den verzekerde elk voor de helft zullen gedragen worden.

NOTA. — Volgens de polis van het Comité der Belgische Verzekeraars, die in België schier algemeen in voege is, moet de verzekerde, op straf van nietigheid der verzekering, verklaren en in de polis schriftelijk doen vermelden o. m. al de rampgevallen welke hij geleden heeft gedurende de tien jaar den datum van de polis voorafgaande (art. 10 § 7). Deze verplichting sluit aan bij een algemeen beding van dezelfde polis luidens dewelke «de polis wordt opgesteld volgens de gegevens en inlichtingen verstrekt door den verzekerde die voor hunne nauwkeurigheid instaat» (art. 9).

De polis huldigt hier het beginsel van den «Anzegepplicht» volgens hetwelk de verzekerde gehouden is spontaan alle nuttige verklaringen te doen — in tegenstelling met de in menig uitheemsch recht erkenden «Antwoortspfflicht» volgens dewelke de verzekerde enkel openhartig te antwoorden heeft op de vragen die hem worden gesteld bij het afsluiten van de polis.

In onderhavig geval was de verzekerde dus verplicht ieder vorig rampgeval voorafgaandelijk bekend te maken. Ofschoon deze bekendmaking slaat op een rampgeval aan hetwelk de verzekeraar vreemd bleef is zij nochtans meer dan een loutere formaliteit. Zij vormt integendeel een belangrijk element van appreciatie van het risico. Immers, de verzekeraar die aldus kennis krijgt van een vorig rampgeval heeft er alle belang bij na te gaan hoe verzekerde zich bij dit rampgeval gedroeg: Had het soms een verdacht karakter? Heeft verzekerde onmiddellijk alle voorzorgen genomen om de ramp te beperken? Was zijne aangifte omtrent de gevolgen van de ramp openhartig en eerlijk? Heeft de vorige verzekeraar bij gelegenheid van die ramp de polis opgezegd?

Doch de polis legt aan verzekerde een tweeden plicht op: namelijk deze inlichtingen schriftelijk in de polis te doen vermelden.

Het is dus niet voldoende dat het vroeger rampgeval bekend worde gemaakt aan den verzekeraar. Deze bekendmaking moet op eene bepaalde manier geschieden.

Men is licht genegen de vraag te stellen welk belang het biedt voor den verzekeraar op zulke manier kennis te krijgen van een feit liever dan op een andere manier mits al de omstandigheden die van aard zijn om zijne meening te beïnvloeden hem worden bekend gemaakt?

Nog eens: ook dit voorschrift is geen loutere fantazij.

Wanneer het gaat om eene verklaring van zulk belang, moet de verzekeraar te allen tijde de juistheid en de volledigheid van de bekendmaking kunnen nagaan. Hij mag hierbij niet overgeleverd zijn aan de onzekerheid van eene mondelinge mededeeling noch aan de onveiligheid van een getuigenverhoor aan de

hand van hetwelk de verzekerde ettelijke jaren later zal willen bewijzen dat hij deze of geene bekendmaking aan dezen of genen min of meer verantwoordelijken agent van de maatschappij had gedaan.

In de gegeven omstandigheden was het de scheidsrechters dus niet mogelijk een getuigenverhoor toe te laten omtrent het bestaan en de draagkracht van eene bekendmaking die verzekerde beweerde te hebben gedaan bij het afsluiten van de polis, zonder hierbij een beding over 't hoofd te zien (art. 10 der Belgische type-polis) dat uitdrukkelijk en opzettelijk tusschen partijen was bedongen.

Wij verwijzen terloops naar eene interessante scheidsrechterlijke uitspraak in dewelke deze thesis reeds vroeger op scherpe wijze was belicht (1).

Dezelfde regel geldt ook in het Nederlandsche recht «In de polis, zegt Molengraaff, onderscheide » men... 3° omstandigheden welke de verzekerde ge- » houden is aan den verzekeraar vóór het sluiten der » overeenkomst mede te deelen. De verzekerde kan » door alle middelen bewijzen dat deze omstandig- » heden aan den verzekeraar zijn medegedeeld (behou- » dens de vereischten welke uitdrukkelijke vermelding » in de polis op straf van nietigheid wordt gevorderd) » ofwel dat ze aan den verzekeraar bekend waren » (Handelsrecht, dl. 2, bl. 800).

Wij stippen hierbij aan dat deze regel des te meer eerbied afdwingt wijl de wetgever van 1878, door eene van het gemeenrecht afwijkende bepaling, het bewijs van het verzekeringscontract uitdrukkelijk afhankelijk maakt van het bestaan van een schrift, zelfs tusschen handelaars (wet 11 Juni 1874 art. 25).

Na de nietigheid te hebben uitgesproken van het verzekeringscontract bevelen de scheidsrechters de teruggave van al de door verzekerde betaalde premies.

Deze beslissing druist weliswaar in tegen een beding tusschen partijen (art. 8 van het type-polis) luidens hetwelk de premies, in geval van vernietiging van het contract, aan den verzekeraar verworven bleven.

Terecht zijn de scheidsrechters de meening toegegaan — ofschoon zij hunne zienswijze hieromtrent niet uitdrukkelijk te kennen geven — dat art. 10 van de verzekeringswet luidens hetwelk de premiën «zullen» terugbetaald worden aan den verzekerde te goeder trouw een gebiedend karakter heeft weshalve het tegenstrijdig beding van art. 8 der polis van geener waarde blijkt (2).

Men zou nochtans kunnen volhouden dat het wettelijk stelsel van art. 10 niet altijd logisch is.

De verzekeraar heeft administratiekosten betaald gedurende gansch den duurtijd van het contract, hij heeft innings- en zegelkosten blootgesteld, hij heeft commissies betaald aan zijnen agent. Door eene nalatigheid, dus door eene fout van den verzekerde, werden al deze kosten nutteloos gedaan.

Waarom zou de verzekeraar niet het gemeenrecht kunnen invoeren en op grond van art. 1382 tegen den nalatigen verzekerde de uitgaven verhalen die nutteloos werden blootgesteld door zijne fout?

Het komt ons voor dat art. 8 van de type-polis onder dezen vorm kan weerhouden worden. Maar — wij voegen het er onmiddellijk bij — enkel voor wat betreft het benaderende aandeel voor hetwelk administratiekosten en verhoopte winst in de geïnde premie tusschenkomen.

P. B.

(1) Scheidsrechterlijke uitspraak 28 Juni 1933; Bulletin des Assurances 1933-699.

(2) Willy Van Beckhout; Assurances Terrestres, 113.

172

**BESTUURLIJKE RECHTSPRAAK****BESTENDIGE DEPUTATIE VAN DEN PROVINCIE-  
RAAD VAN ANTWERPEN**

29 April 1936.

**ELECTRICITEITSVOORZIENING. — VERGUNNING.  
— GOEDKEURING DER HOOGERE OVERHEID. —  
SCHORSENDE VOORWAARDE.**

*Wanneer een vergunning betreffende electriciteitsvoorziening ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Hoogere Administratieve Overheid, dient deze, voor wat betreft de voorwaarden van het lastenboek, zich te plaatsen op den dag der aanbesteding. Wanneer nadien wettelijke bepalingen den inhoud van de lastenboeken bij dergelijke aanbestedingen hebben gewijzigd dient hiervan geen rekening gehouden. Inderdaad, de goedkeuring door de Hoogere Overheid staat in rechte gelijk met een schorsende voorwaarde, waarvan de gevolgen, indien de voorwaarde verwezenlijkt wordt, terugwerken op den datum der overeenkomst.*

Gezien de beraadslaging van den gemeenteraad van D. d.d. 22 November 1935, goedkeurende het lastenboek voor de concessie van een openbare electriciteitsvoorziening voor het tijdperk van 11 November 1936 tot 31 December 1960;

Gezien de beraadslaging van zelfden gemeenteraad, d.d. 4 Februari 1936 waarbij wordt goedgekeurd het verleen van de concessie aan de Maatschappij E.;

Aangezien deze aanbesteding aan de goedkeuring van de Hoogere Overheid wordt onderworpen;

Gezien de bepalingen der wet van 10 Maart 1925 op de electriciteitsvoorzieningen, bijzonder art. 8 en 21 par. 2° dezer wet;

Gezien de bepalingen der Koninklijke Besluiten van 10 Februari 1927 houdende reglementeering der algemeene voorwaarden en van 11 Februari 1927 houdende vaststelling van een model lastenboek, beide Koninklijke Besluiten genomen in uitvoering van bovenvermelde wet van 10 Maart 1925;

Gezien het Koninklijk Besluit van 19 Februari 1936 ook genomen in uitvoering van bovenvermelde wet en waarbij wijzigingen worden gebracht aan het model lastenboek door bovenvermeld Koninklijk Besluit van 11 Februari 1927 vastgelegd;

Aangezien het lastenboek waarvan sprake in bovenvermelde beraadslagingen van den Gemeenteraad van D. overeenkomstig met het model voorgeschreven door het Koninklijk Besluit van 11 Februari 1927 doch niet meer voldoet aan de nieuwe bepalingen ingevoerd door het Koninklijk Besluit van 19 Februari 1936;

Overwegende dat door het feit der aanbesteding eene overeenkomst werd afgesloten tusschen de gemeente D. en de concessiehouder, overeenkomst die echter maar in werking kan treden mits goedkeuring der Hoogere Overheid;

Overwegende dat de Hoogere Overheid, in onderhavig geval de Bestendige Deputatie is, krachtens

art. 8 van bovenvermelde wet van 10 Maart 1925;

Overwegende dat deze goedkeuring, door de Bestendige Deputatie te verleen of te weigeren, de juridische waarde heeft eener schorsende voorwaarde, waarvan de gevolgen, indien zij verwezenlijkt wordt, terugwerken op den datum van de overeenkomst (Burgerlijk Wetboek art. 1179) stelsel dat vrij algemeen door rechtsleer en rechtspraak wordt aangenomen (cfr. Les Nouvelles T. I. Lois politiques et administratifs, Inst communales par. 898, 2° alsmede par. 893 en volg., Pand. B. V° Domaine privé N° 133 en volg., Ber. Luik, 30 November 1876);

Overwegende dat bijgevolg de wetgeving in voege op het oogenblik van het afsluiten der overeenkomst moet geraadpleegd worden om de wettigheid van deze laatste te beoordeelen;

Overwegende dat de wetgeving in voege op het oogenblik van het afsluiten der overeenkomst, d. i. op den dag der aanbesteding, n.l. 4 Februari 1936, het Koninklijk Besluit van 11 Februari 1927 was, en dat men zich dus tot dit laatste moet wenden om te beslissen over de wettigheid van het lastenboek en van de er in vastgelegde bepalingen;

Overwegende dat anders te handelen, d. i. zich tot het Koninklijk Besluit van 19 Februari 1936 te wenden, in feite daarop zou neerkomen aan dit laatste Koninklijk Besluit en aan de wet van 10 Maart 1925, krachtens dewelke dit Koninklijk Besluit genomen werd, eene retroactieve werking toe te schrijven waartegen zoowel de algemeene rechtsprincipieën als de tekst zelf der wet zich verzetten;

Aangezien onderhavig lastenboek in al zijne bepalingen streng overeenkomstig blijkt te zijn met het model voorgeschreven door het Koninklijk Besluit van 11 Februari 1927; dat het daardoor, bij toepassing van art. 21 par. 2 van de wet van 10 Maart 1925, voldoet aan de bepaling van artikel. 8, al. 3 derzelfde wet, eischende goedkeuring van het lastenboek door den Koning;

Aangezien de aanbesteding volkomen wettig is onder alle andere opzichten, en dat de aldus verleende concessie gunstig is voor de belangen zoowel van de gemeente als van het algemeen welzijn;

Gezien de gemeentewet van 1936;

Gehoord haar lid, den heer C., verslaggever.

**BESLUIT :**

Art. één. — Goedkeuring wordt verleend aan de beraadslaging van den gemeenteraad van D., d. d. 4 Februari 1936, goedkeurende het verleen aan de Maatschappij E. van de bovenvermelde concessie voor electriciteitsbedeeling.

Art. 2. — Dit besluit zal ter kennis gebracht worden van de belanghebbende gemeente.

NOTA. — Dit besluit van de Bestendige Deputatie is eigenlijk de toepassing van een principieel dat meestal door rechtspraak en rechtsleer wordt aangenomen. De goedkeuring door de Hoogere Overheid aan eene bestuurlijke daad van eene hiërarchisch ondergeschikte overheid verleend, heeft het karakter eener schorsen-

de voorwaarde «waarvan de gevolgen, indien zij verwezenlijkt wordt, terugwerken op den datum der overeenkomst», zooals de motiveering van het besluit het zegt.

Indien dus een gemeentebestuur met een privaatspersoon of maatschappij, eene overeenkomst aangaat, waarvoor de goedkeuring van de Bestendige Deputatie, krachtens de wet vereischt wordt, bestaat deze overeenkomst vanaf den datum waarop zij op geldige wijze door de daartoe bevoegde gemeentelijke overheid wordt aangegaan, doch zij bestaat onderschorsende voorwaarde, en blijft dus van alle uitwerkende kracht ontbloot, totdat de voorwaarde vervuld wordt, d. i. totdat de goedkeuring wordt verleend.

De principen van het Burgerlijk Recht, in zake voorwaarde, zijn hier dus ook van kracht.

In het hier vermelde besluit der Bestendige Deputatie wordt nog eene andere vraag behandeld, n.l.: wanneer de wetgeving tusschen het oogenblik waarop de overeenkomst werd aangegaan en het oogenblik waarop deze overeenkomst werd goedgekeurd, veranderingen onderging, welke wetgeving moet door de Hoochere Overheid toegepast worden?

Aangezien het gaat over eene stof van zeer speciaal aard, zijn hier wel een paar woorden uitleg noodig, om het behandelde geval duidelijk te maken:

De wettelijke voorschriften betreffende openbare electriciteitsvoorzieningen zijn vervat in de wet van 10 Maart 1925. In haar art. 8, bepaalt deze wet dat zulk eene concessie mag verleend worden aan particulieren of maatschappijen.

«De vergunning, aldus gaat het art. voort, wordt in openbare aanbesteding gegeven op grond van een lastkohier door den Koning vastgesteld of goedgekeurd.

De beredeneerde beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen, waarbij gevoegd het proces-verbaal der aanbesteding, wordt aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie onderworpen, behoudens beroep op den Koning.»

Op 20 Februari 1927 verscheen in het Staatsblad een koninklijk besluit van 11 Februari waarbij werd vastgesteld een modellastkohier voor concessies van electriciteitsvoorziening. Dit K. B. werd genomen in toepassing van art. 21, par. 2 van de wet van 10 Maart 1925, waarin gezegd wordt:

«Art. 21. — Koninklijke besluiten bepalen namelijk:

» 1<sup>o</sup> .....

» 2<sup>o</sup> De bedingen van een model-lastkohier op grond waarvan in elk geval de aanbesteding der in vergunning te geven voorzieningsbedrijven mag geschieden.»

Wanneer een gemeenteraad dus eene concessie voor electriciteitsvoorziening verlangt te verleen, kan hij, met het aannemen van dit model-lastkohier, de formaliteiten vermijden die noodig zijn om de koninklijke goedkeuring te bekomen. Het weze nochtans opgemerkt dat de eigenlijke aanbesteding aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie onderworpen blijft.

De hier betreffende gemeente had reeds aan eene zekere maatschappij E. de vergunning voor electriciteitsvoorziening verleend. Deze vergunning moest einde nemen op 11 November 1956. Op zeker oogenblik achtte de gemeente het gewenscht deze concessie te verleen tot 31 December 1960. Daar deze verlening echter in werkelijkheid het karakter had eener nieuwe concessie moest de proceduur door de wet voorzien toegepast worden en moest tot de openbare aanbesteding overgegaan worden. In zitting van 22 November 1935 besloot de gemeenteraad als last-

kohier te aanvaarden het model vastgelegd door het K. B. van 11 Februari 1927.

De aanbesteding had plaats en op 4 Februari 1936 keurde de gemeenteraad het verleen der vergunning aan de reeds vermelde Maatschappij E. goed, die overigens de eenige bieder geweest was.

Het bundel werd onmiddellijk ter goedkeuring verzonden naar de Bestendige Deputatie.

Ondertusschen echter verscheen een K. B. van 19 Februari 1936 (Staatsblad 1 Maart 1936) waarbij verschillende wijzigingen gebracht werden aan het model-lastkohier.

Wat betreft de duur der te verleen concessie, bepaalde het vroegere K. B. van 11 Februari 1927 enkel dat deze duur de 30 jaren niet mocht overschrijden, doch stelde geen enkel minimum vast. Het nieuwe K. B. van 19 Februari 1936 stelde echter dit minimum vast, n.l. op 20 jaren, en bepaalde daarbij nog dat de aanvangsdatum der te verleen concessie niet meer dan 2 jaar mocht verwijderd zijn van den datum waar de aanbesteding zou worden goedgekeurd.

Aangezien dit laatste K. B. verschenen was vóór dat de Bestendige Deputatie hare goedkeuring aan de nieuwe vergunning had verleend, moest de vraag oprijzen naar welke wetgeving de Bestendige Deputatie zich moest richten. Inderdaad, indien de nieuwe wetgeving op deze concessie toepasselijk was, dan moest de Bestendige Deputatie hare goedkeuring weigeren, om reden van onwettigheid in de aanbesteding, vermits het lastenboek, niet meer gelijkvormig zijnde met het model door de Regeering voorgesteld, moest beschouwd worden als ontbloot van de koninklijke goedkeuring.

De Bestendige Deputatie besloot nochtans, met gegronde reden, tot toepassing van de vroegere wetgeving, ten aanzien van het terugwerkend karakter der schorsende voorwaarde.

*Georges De Kepper,*  
Dr. jur.

## BIBLIOGRAPHIE

**Mr. J. H. P. BELLEFROID.** — Inleiding tot de rechtswetenschap in Nederland. — Dekker & Van de Vegt N. V. Nijmegen-Utrecht. 1937. — Prijs Fl. 6.

De noeste werker Prof. Bellefroid, uit Nijmegen, waaraan onze Vlaamsche rechtsliteratuur zooveel arbeid in het belang van de vervlaamsching van het gerecht heeft te danken, zooals vertalingen van codexen, formulierboeken, enz., heeft thans wederom een zeer belangrijk werk laten verschijnen, gewijd aan de theorie van het recht. Vóór enkele jaren reeds verscheen van zijn hand het algemeen zoo gunstig onthaald boek «De bronnen van het stellig recht en haar onderlinge verhoudingen», dat reeds kon beschouwd worden als een soort inleiding tot de rechtswetenschap en waarvan ook in Vlaanderen veel gebruik wordt gemaakt.

In het boek dat thans verschenen is heeft Prof. Bellefroid de stof, die reeds voorkwam in het vorig werk, aanzienlijk uitgebreid, hij heeft ze volledig, rijkelijk voorzien van alle mogelijk wetenschappelijk materiaal en het is thans geworden tot een uitvoerige inleiding tot de rechtswetenschap in Nederland.

Hierbij dient onmiddellijk gevoegd te worden dat de ondertitel «in Nederland» het boek niet onbruikbaar maakt voor de Vlaamsche juristen. De

algemeene beginselen welke de rechtsorde zoo wel in Nederland als in België beheerschen, zijn dusdanig gelijkaardig dat het boek van Prof. Bellefroid in de beste voorwaarden door onze studenten kan gebruikt worden bij den aanvang van hun rechtstudien. Het geeft zelfs veel meer dan dit en het is uitstekend geschikt om ook aan gevorderde juristen een prachtig overzicht te geven van het geheel hunner wetenschap.

Het is wel wenschelijk even aan te stippen in wat het nieuw werk van Prof. Bellefroid zich onderscheidt van de andere inleidingen in de rechtswetenschap die wij kennen in onze taal. Er is eerst en vooral het klein boekje van J. Van Kan, dat een beknopt meesterstukje dient genoemd te worden en waarvan trouwens het eerste en het laatste hoofdstuk, die een algemeene karakteristiek van het recht geven, uiteenzettingen zijn van definitieve waarde. Doch het boek van Van Kan is zoo uiterst beknopt en zoo elementair wat betreft de uiteenzetting van de onderdeelen van het recht, dat het hoofdzakelijk is uitgewerkt geworden ten dienste van leeken, die vreemd blijven aan de juridische studie. In dit kader is het boekje een resultaat van aller-grootste waarde.

Er is dan nog het uitgebreid boek van W. Zevenbergen « Formeële encyclopædie der rechtswetenschap ». Doch dit werk is zonder twiifel oneindig veel te moeilijk, zelfs voor studenten in de rechten. Enkel diegenen die aan het einde van hun studie gekomen zijn, kunnen er met vrucht kennis van nemen. Het is veeleer een rechtsphilosophie dan een inleiding tot de wetenschap van het recht zelf. Hoe hoog ik dan ook de waarde van het boek van Zevenbergen schat, toch is het onbruikbaar als pedagogisch werk en beantwoordt het niet aan het doel dat men kan stellen aan een inleiding in een wetenschap.

Hetzelfde kan gezegd worden van het boek van W. van der Vlucht, dat zeer speciaal van inhoud is, dat op dezen dag reeds zeer verouderd lijkt en dat trouwens meer voor doel heeft de uiteenzetting van enkele algemeene ideeën van den schrijver in verband met het recht te geven, dan wel een synthetische inleiding. Ik heb trouwens steeds den indruk gehad dat dit werk van van der Vlucht maar al te zeer overschat werd. Mij persoonlijk lijkt het enkel een geschrift van ondergeschikte waarde.

De inleiding tot de studie van het Nederlandsch recht van L. J. van Apeldoorn is wel het werk dat het dichtst dit van Prof. Bellefroid nabij komt. Het is een uiterst zakeijk boek, dat prachtig geschikt is voor de studenten, dat hun in eenvoudige bewoordingen zeer veel stof en materiaal geeft en dat werkelijk op alle gebied dient aanbevolen te worden.

Wanneer ik nu het werk van Prof. Bellefroid met dit van van Apeldoorn vergelijk, lijkt mij het eerste stellig te verkiezen. Er zit in het boek van Prof. Bellefroid meer logische gang; de onderwerpen zijn beter aaneengeschaald, het vormt meer een volledig geheel, het geeft meer een synthese dan zulks in het boek van Van Apeldoorn het geval was. Er is geen vraagstuk in de algemeene rechtsleer dat er niet in behandeld wordt op uiterst bevattelijke wijze en toch met voortdurend een kijk op de verre horisonten die de algemeene rechtsleer openspreidt. Het boek gaat trouwens oneindig dieper dan het werk van Van Apeldoorn, dat meer een technische inleiding is in de rechtswetenschap, terwijl ik het boek van Prof. Bellefroid een philosophische inleiding in dezelfde wetenschap zou willen noemen.

Men zou den schrijver kunnen verwijten dat hij in sommige kapitels de technische aangelegenheden van het recht eenigszins verwaarloost. Dit verwijt zou niet treffen want ik meen dat dit juist de bedoeling geweest is van den schrijver. Alle vraagstukken stellen die zich in de rechtswetenschap voordoen en tevens den dieperen ondergrond ervan laten aanvoelen, dit is zeker zijn bedoeling geweest, met verwijzing dan voor wat de technische vraagstukken betreft naar een zeer uitgebreide bibliographie, die voor de studenten een schat van documentatie vormt.

Zoo gezien acht ik het boek van Prof. Bellefroid stellig het beste dat wij als inleiding in de rechtswetenschap in onze taal kennen. Naast de hierboven opgesomde inleidingen, die elk hun verdiensten hebben, was het nuttig dat de schrijver zich de zeer groote moeite getroostte ons dit prachtig werk te schenken en het is ons een bijzonder genoegen bij het verschijnen van dit boek van blijvende waarde te herinneren, dat het een Vlaming is, een oudstrijder voor de hernieuwing van onze Vlaamsche rechtscultuur, die het komt te schenken aan de Nederlandsche wetenschap.

*René Victor.*

**J. F. CAMBIER. — Recueil général de la jurisprudence belge 1926-1935. — F. Larcier, Brussel 1937.**

Een geweldige hoeveelheid rechtspraak wordt hier gebundeld in een zeer overzichtelijken vorm. Goed gekozen en uitstekend geclasseerd, dit zijn wel de beste hoedanigheden van een jurisprudentieel verzamelwerk. De korte inhoud der beslissingen die hier gegeven worden, is de samenvatting van alle belangrijke vonnissen en arresten die verschenen in de bijzonderste tijdschriften van ons land. Dit werk is dus van een onberekenbaar nut en van harte dient den lof gesproken van den benediktijn-verzamelaar Mr Cambier, die de juristen van ons land zulken uitstekenden dienst bewijst.

Het deel dat thans verschenen is, geeft de rechtspraak van A tot en met Louage. Het vervolg van het werk zal, naar men aankondigt, niet lang meer op zich laten wachten. Wij zouden slechts een enkele opmerking willen maken, namelijk wijzen op de volstrekte noodzakelijkheid om, ter volledige inlichting van de juristen, ook de Vlaamsche rechtspraak terdege te ontleiden. Stellig worden meerdere beslissingen, die in het R. W. verschenen, in het werk vermeld, doch vele andere missen wij er, zoo bijv. reeds onder de rubriek « langues », waar meerdere belangrijke beslissingen betreffende de toepassing der wet van 15 Juni 1935 ontbreken. Dit wordt stellig in het vervolg hersteld.

## INGEZONDEN BIJDAGEN

### DE MOTIVEERING INZAKE MISBRUIK VAN VERTROUWEN

De motiveeringsverplichting inzake misbruik van vertrouwen, heeft aanleiding gegeven tot menigvuldige moeilijkheden. De algemeene regelen nopens de motiveeringsverplichting van den strafrechter moeten hier inderdaad in verband gebracht worden met de complexe natuur van het misdrijf en in dit opzicht moet oogenblikkelijk gezegd dat ter zake de Fransche rechtspraak in het algemeen niet kan ingeroepen worden,

daar de Fransche strafwet het misdrijf anders omschrijft wat betreft het hoofdbestanddeel, met uitdrukkelijk de contracten te vermelden die de basis vormen van den bezittitel.

Hieruit volgt dat het Hof van Cassatie van Frankrijk alle arresten vernietigt die een veroordeeling wegens misbruik van vertrouwen uitspreken zonder het contract te vermelden waarvan de verkrachting de basis van het misdrijf vormt. (H. Saillard. De l'Abus de Confiance. Paris 1928 blz. 223. Cass. fr. 21 Febr. 1827. Bull. cr. 66. 16 Oct. 1924, Bull. cr. 358).

De Belgische strafwet maakt geen melding van contracten. Art. 491 S.W.B. is in algemeene bewoordingen opgesteld. Het Hof van Cassatie heeft de stelling ingenomen door den wetgever duidelijk verklaard in een arrest van 10 Januari 1870 waarin gezegd wordt: *Attendu qu'en décrétant l'article 491 du code pénal, le législateur a substitué au texte restreint de l'article 408 du code pénal de 1810 des termes généraux et absolus, et qu'il a voulu y comprendre, sans les spécifier, les divers cas de détention précaire que le délit d'abus de confiance suppose.* (Pas. 1870.I.25. Cass. 16 Juli 1917. Pas. 1918.I.61).

Dit neemt echter niet weg dat in elk misbruik van vertrouwen een voorafbestaande overeenkomst waarbij een precaire bezittitel overgedragen werd, moet verbroken worden door bedrieglijke verandering van den bezittitel. Het feit dat art. 491 S.W.B. geen limitatieve opsomming van contracten geeft, neemt niet weg dat er inzake misbruik van vertrouwen steeds het voorhanden zijn van een overeenkomst gevegd wordt. (Nijpels en Servais IV. art. 491 N° 17. Simon en De Beus. Belg. Strafwetten art. 491 nota).

De strafrechter heeft de verplichting de essentiele bestanddeelen van het misdrijf vast te stellen in de gedraging van den betichte; hij moet dus aanduiden ten welken titel de betichte de achtergehouden goederen in zijn bezit heeft. (Cass. fr. 22 Febr. 1900. D. P. 1901.I.499).

De aanduiding van dezen titel of van het contract gebeurt op soevereine wijze door den rechter ten gronde. (Cass. fr. 20 Mei 1915. Bull. cr. 107. Saillard ib. N° 725). Hetzelfde geldt voor de waardeering van de overeenkomst. (Cass. fr. 26 Jan. 1888. D. P. 1889. I.46). De omschrijving dezer overeenkomst mag echter niet tegenstrijdig zijn met de feitelijke gegevens door den rechter vermeld. (Cass. fr. 21 Febr. 1918. Bull. cr. 47 cfr. Nijpels en Servais IV. ib. N° 34).

Het wordt door een blijvende rechtspraak bevestigd dat de vaststelling van het misdadig inzicht op soevereine wijze door den strafrechter wordt gedaan. (Cass. 18 Nov. 1895. Pas. 1896.I.22. Cass. 3 Augustus 1896. Pas. 1896.I.260. Cass. fr. 20 April 1901 Bull. cr. 125. Saillard ib. N° 729).

Een arrest dat een veroordeeling uitspreekt wegens misbruik van vertrouwen zonder vast te stellen dat de betichte met bedrieglijk inzicht een zaak die hij moest teruggeven achtergehouden heeft, dient verbroken. (Cass. 4 Maart 1912. Pas. 1912.I.144).

Het vaststellen van de benadeelde personen wordt ook op soevereine wijze gedaan door den rechter. (Cass. 7 Juni 1921. Pas. 1921.I.395). Deze vaststelling is trouwens niet altijd verplichtend. (Cass. fr. 14 Juni 1872 D. P., 1873.5.7. Garçon c. p. art. 408 N° 792-793).

De overeenkomst waarbij het bezit eener zaak werd overgedragen, moet niet uitdrukkelijk en speciaal aangegeven worden in het vonnis wanneer uit de bewoordingen het karakter der overdracht duidelijk blijkt: *Une condamnation du chef d'abus de confiance est*

*motivée lorsqu'il résulte des constatations du juge du fond que le prévenu a réalisé, à son profit exclusif, des marchandises qu'il avait reçues du plaignant à charge de les vendre à profit commun.* (Cass. 14 Mei 1917. Pas. 1918.I.20). Dit geldt des te meer wanneer de betichte geen besluiten genomen heeft: *A défaut de conclusions prises par le prévenu, l'arrêt qui condamne du chef d'abus de confiance ne doit énoncer ni l'existence ni le mode de preuve du mandat qui aurait été donné.* (Cass. 6 mai 1919. Pas. 1919.I.137). Ook hier mag de strafrechter op impliciete of virtueele wijze zijn beslissing motiveeren. (Cass. 27 April 1925. Pas. 1925.I.222) en mogen de beweegredenen ingeroepen worden indien het dispositief aan duidelijkheid of nauwkeurige omschrijving mangelt. (Cass. fr. 24 Juni 1910. Bull. cr. 335).

*R. v. Lennep,  
advocaat.*

## TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 8. — 20 Februari 1937. — Mr. N. de Beneditty, Analogische toepassing in het strafrecht. — Mr B. L. F. Clemens Schröner, Gebruiksaanmatiging, inzonderheid van vervoermiddelen.

TIJDSCHRIFTEN VOOR ADMINISTRatieve BEDRIJFSORGANISATIE. — Nr 2. — November 1936. — Invoering in de bedrijfseconomie, door A. Dinnewet. — Portefeuille ondernemingen, door E. F. — Sociale wetgeving. — Boekbespreking. — Belastingwezen. — De Wereld-graandel, door A. Dinnewet. — Overzicht van tijdschriften.

HET LEVEN OP 'T KANTOOR. — Nr 4. — Februari 1936. — Bankverrichtingen: Leeningen op effecten. — Crisisbelasting. — Hoe de Staat zijn Begroeting opmaakt. — Incoterms 1936. — Leidraad bij de studie van het Belgisch Handelsrecht. — Onze Premie: de fiskale Roosters. — Over de burgerlijke aansprakelijkheid. — Prijskampen (Boekhouden). — Risico van vervoer. — Uit het Staatsblad. — Vergoeding voor arbeidsongevallen. — Verzekeringen (Vergoedingen in geval van ongeschiktheid tot werken). — Vrijstellingen inzake Factuur- en Overdrachtstaxes. — Wettelijke regeling van het beroep van bediende. — Wissel (Techniek en Boekhouding). — Aankondigingen. — Boekbeoordeling.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 7. — 18 Februari 1937. — Chronique: Aux sources de la compétence juridictionnelle en matière de colis postaux, par M. J. D. Ricard.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr. 3480. — 7 Februari 1937. — Profession, état ou nation? — Jurisprudence. — La chronique judiciaire. — Faillites. —

REVUE GENERALE DES ASSURANCES ET DES RESPONSABILITES. — Nr 7. — Juli, Augustus, September 1936. — A. Le Paige: Une tendance nouvelle en matière de réparation des dommages causés par une faute. — Jurisprudence. —